

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Historical

تاریخی

پیکار پامیر

۲۸.۰۱.۱۰

"نقش پاکستان در تراژیدی خونین افغانستان"

جلد اول

به ادامه گذشته:

نخستین جرقه اختلاف میان افغانستان و پاکستان:

نخستین جرقه اختلاف میان دو کشور وقتی بروز کرد که جانب افغانی، تقاضای صرفاً خود مختاری داخلی برای پشتونهای آنسوی خط "دیورند" را از مقامات دولتی پاکستان به عمل آورد. هرچند این تقاضا به هیچصورت معنی تقاضای استرداد خاکهای غصب شده مردم افغانستان را افاده نمیکرد و پذیرش آن اگر از طرف دولت پاکستان صورت میگرفت، عاقلانه تلقی شده و از رهگذر دیپلماتیک و نیز سیاسی به نفع آن کشور می انجامید، ولی از آنجاییکه به اساس توضیحات قبلی، دشمنی های تاریخی استعمار "باید" علیه افغانستان ادامه می یافت، بنابراین، مقامات پاکستانی این تقاضای محافظه کارانه دولتمردان افغانستان را با جدیت رد کردند و بعد ها حتا ادغام کامل مناطق مذکور به پاکستان را به نام "ون یونیت One Unit" نیز اعلام نمودند. این پیشامد و تصامیم دولت پاکستان موجب شد که بعداً نماینده دائمی افغانستان در سازمان ملل متحد، علیه عضویت پاکستان در آن سازمان رأی بدهد. این حرکت سیاسی دولت افغانستان و سایر تلاشهای بعدی آن، بار دیگر مایه خشم و کین رهبران پاکستانی گردیده آنان را بیشتر از پیش به عناد ورزی و خرابکاری علیه مردم افغانستان مصمم گردانید. به همین سلسله، حکومت پاکستان "تهانه" های عسکری در سرحدات را مستحکمتر نمود، قوای ملیشه را که از ابتکارات استعمار انگلیس در نواحی سرحد بود، بیشتر از پیش تقویه کرد، رهبران قبایل پشتون و بلوچ را با کمترین فعالیت آزادیخواهانه شان دستگیر و زندانی نمود، فعالیتهای جاسوسی و تحریکات نظامی را در میان قبایل و نواحی جنوب شرقی افغانستان به راه انداخت، موانع و محدودیت های ترانزیتی برای حمل و نقل امتعه و اموال صادراتی و وارداتی جانب افغانی

وضع کرد و حتا مرتکب تجاوزات زمینی و هوایی به خاک افغانستان گردید: سید قاسم رشتیا در خاطرات خود مینویسد :

" در سال ۱۹۴۹ میلادی، به اثر مشوره مشاورین انگلیس که هنوز در آن کشور امر و نهی میکردند، قریه "مُغلی" داخل خاک افغانستان را شدیداً بمباران کردند که در نتیجه آن تعداد سی و دو نفر از اهالی قریه به هلاکت رسیدند . "

"در ماه می سال ۱۹۶۱ میلادی تحریکات و بر خورد های نظامی در منطقه (کُنر) و (باجور) از طرف پاکستان صورت گرفت که ملیشه های مسلح آن کشور علاوه از کشتار حدود پنجمصد تن افغان، تا کناره دریای (کُنر) نیز وارد خاک افغانستان شدند تا بعداً در نتیجه مذاکره و کوشش های جانب افغانی به موضع اولی خویش بر گشتند. "

" در سال ۱۹۶۰ میلادی، "مُرغی غندی" را که بالای سرحد و ملکیت افغانستان است، اشغال مسلحانه نموده و "تهانه" عسکری در آنجا بنا نمود تا آنکه بعد از جنگ هند و پاکستان در سال ۱۹۶۵ میلادی و آنهم به خاطر موفق بیطرفی افغانستان در قبال این جنگ، گویا روی حسن نیت جانب پاکستان به جانب افغانستان مسترد شد. "

مرحوم سید قاسم رشتیا بازم در خاطرات سیاسی خویش در باره حادثه "مُغلی" مینویسد: " ... بعضی پارچه های بم های پاکستانی متعاقباً در کابل هم نمایش داده شد و عکسهای آن در مطبوعات نشر گردید. بم های مذکور ساخت انگلیس بود که در افغانستان مثل آن وجود نداشت . . . "

(خاطرات سیاسی سید قاسم رشتیا- صفحه ۶۸)

هرچند ، در مواقع مختلف، مسافرتهاى متقابله دولتمردان هر دو کشور به افغانستان و پاکستان صورت گرفت، ولی از آنجایی که جانب پاکستان از ناحیه حمایت های انگلستان ، ایالات متحده امریکا و دوستان غربی آن مطمئن بود و دولت افغانستان از سوی هند و شوروی غرض سختگیری در مسأله "پشتونستان" تحریک و تشویق میشد، دیدارها و مذاکرات جانبین اثری در راه حل مشکل مورد نظر نداشت. بخشی از دیدار ها و مسافرتهاى دولتمردان دو کشور در دوران سلطنت محمد ظاهر شاه از اینقرار بود :

- مسافرت نجیب الله (تورویانا) وزیر معارف وقت به شهر کراچی و مذاکره با محمد علی جناح نخستین رهبر پاکستان در ماه نوامبر سال ۱۹۴۷ میلادی.
- مسافرت سردار محمد نعیم به شهر کراچی و مذاکره با سکندر میرزا رییس جمهور و (سهروردی) صدراعظم پاکستان در ماه سپتامبر ۱۹۵۴ میلادی.
- مسافرت سردار محمد داوود صدراعظم وقت افغانستان به پاکستان و دیدار و گفت و گو با زعمای پاکستانی در ماه نوامبر سال ۱۹۵۶ میلادی.
- مسافرت محمد ظاهر شاه به پاکستان در ماه فبروری سال ۱۹۵۸ میلادی.
- مسافرت سردار محمد نعیم به پاکستان در ماه جنوری سال ۱۹۶۰ میلادی.
- مسافرت محمد ظاهر شاه به پاکستان در ماه فبروری سال ۱۹۶۸ میلادی.
- همچنان ، مسافرت سکندر میرزا رییس جمهور وقت پاکستان به کابل از هفتم تا یازدهم ماه آگست سال ۱۹۵۶ میلادی.
- مسافرت (سهروردی) صدراعظم وقت پاکستان به کابل در ماه جون سال ۱۹۵۷ میلادی.
- مسافرت کوتاه مدت جنرال محمد ایوب خان رییس جمهور پاکستان به کابل در اول ماه جولای سال ۱۹۶۴ میلادی.
- مسافرت ذوالفقار علی بوتو صدراعظم وقت پاکستان به کابل در ماه جنوری سال ۱۹۷۲ میلادی.

تحولات نظامی در پاکستان :

حکومت پاکستان که با دو همسایه شرقی- غربی خویش از در تخاصم پیش آمده و آنان را دشمنان اصلی پاکستان می پنداشت ، از همان نخستین مرحله زایش و پیدایش خود، در صدد تقویه و تکامل نیروی نظامی خویش بود. چون از یکطرف اتحاد شوروی آنروز با هندوستان روابط گرم و حسنه داشت و از جانب دیگر، ایالات متحده روی ملحوظات سیاسی- نظامی علیه شوروی و تعیین اهداف جهانی درشرق میانه و اطراف خلیج فارس، در این بخش آسیا به متحد خوب و پایگاه های نظامی نیاز داشت ، بنابراین، حکومت پاکستان، روابط سیاسی - نظامی و اقتصادی خود را با آن کشور گرم تر نمود و این روابط تا سرحد شمولیت در پیمان های مشترک نظامی با امریکا پیش رفت.

دولتمردان پاکستان برای نخستین بار در سال ۱۹۵۳ میلادی عضویت پیمان نظامی (سیتو) را که توسط "دالس جان فاستر" وزیر امور خارجه ایالات متحده تأسیس شد، حاصل نمود و در همین سال، نخستین بخش کُمکهای نظامی امریکا برای پاکستان مواصلت کرد. این ، دقیقاً همان سالی است که محمد داوود به حیث صدراعظم افغانستان مقرر شد. حکومت افغانستان، اعطای این کُمک های نظامی را در آن زمان مغایر منافع ملی و امنیت ارضی خود دانسته ضمن اعتراض علیه مقامات امریکایی، از آنها تقاضاء نمود که به منظور حفظ بلانس قواء در منطقه، باید به افغانستان نیز چنان کُمکها صورت بگیرد، ولی مقامات امریکایی که از اختلافات سیاسی فی مابین دو کشور بالای قضیه "پشتونستان" آگاهی داشتند، این تقاضای جانب افغانستان را بار دیگر با غرور و بی اعتنایی رد کردند. این غرور و بی اعتنایی جانب ایالات متحده در برابر افغانستان، حتا تا مرز شکستادن نزاکت های دیپلماتیک از سوی وزارت امور خارجه آن کشور نیز پیش رفت . مثلاً ، (دالس) وزیر امور خارجه امریکا، کاپی یادداشت حکومت افغانستان و لیست ضمیمه آنرا که ضرورت های نظامی کشور در آن درج شده بود، خلاف تمام موازین دیپلماتیک ، برای "امجدعلی خان" سفیر پاکستان در واشنگتن سپرد تا وی، آنرا به حکومت متبوع خویش برساند.

پاکستانی ها که تسهیلات نظامی در کراچی و کوئته برای ایالات متحده فراهم کرده بودند، تا توانستند به صورت بسیار ماهرانه از مساعدتهای مالی و نظامی امریکاییها استفاده به عمل آوردند. درحالیکه از همکاریهای نظامی و مشورتی بریتانیا نیز همیشه بر خوردار بوده و هستند. مزید بر آن، پاکستانی ها، انواع مناسبات نظامی با سایر کشور های غربی و عربی بر قرار نمودند. مثلاً، شهر کوئته مرکز ایالت بلوچستان که در دوران حکمروایی انگلیسها در شبه قاره هند از زمره مراکز عمده و مهم نظامی بود، پاکستانی ها در آن دانشگاه ارکان حرب را نیز تأسیس کردند که افسران نظامی کشور های مختلف ، من جمله، استرالیا، کانادا، بریتانیا، مصر ، اردن و شیخ نشینهای خلیج فارس در آن تحصیلات عالی نظامی می بینند. همچنان، پاکستان عساکر و افسران حقوق بگیر زیادی را به اساس توافقنامه های جداگانه با بعضی از کشور های عربی و افریقایی، به آن کشورها میفرستند که با اینکار، از یکطرف اسعار کافی خارجی را به کشور سرازیر مینمایند و از سوی دیگر، تجارب نظامی ، فنون جنگی ، سلاح های متنوع و روابط متقابل کشور های مورد نظر سود فراوان می بَرَدند. درعین زمان حکومت پاکستان، روی ملحوظات خاص منطقه یی و با در نظر داشت منافع و مقاصد سیاسی - دفاعی اش و نیز برای آنکه از موج فشارهای سنگین سه جانبه (هند- افغانستان- شوروی) برشانه هایش بکاهد، مناسبات دوستانه عمرانی ، فرهنگی، اقتصادی و قسماً نظامی با دولت چین توده یی درشمال آن کشور بر قرار نمود. چین هم که از یکطرف با هند و شوروی روابط خصمانه داشت و با افغانستان

نیز بنابر سیاست های محتاطانه و گریزنده "خاندان" سلطنتی، مناسبات چندان گرمی نداشت و از سوی دیگر، به اثر فشار های چند گانه (ایالات متحده – شوروی و اعمار) آنها تقریباً در یک انزوای دردناک سیاسی گیر کرده بود؛ علی رغم آنکه پاکستان عضو پیمان های نظامی با امریکا بود، داشتن مناسبات حسنه فعال با پاکستان را غنیمت خوبی میدانست.

قبل از آنکه این بحث را به پایان بریم ، اسامی زعمای پاکستان از زمان تشکیل آن کشور تا امروز و همچنان ، لوی درستیز (Chief of Staff) یا فرماندهان نیروی مشترک زمینی – هوایی و بحری ارتش پاکستان را که در واقع، قدرتمندان اصلی در آن کشور اند ، در اینجا درج میکنیم :

الف) زعمای پاکستان :

محمد علی جناح (قائد اعظم)

خواجه ناظم الدین

ملک غلام محمد

جنرال سکندر میرزا

مارشال محمد ایوب

جنرال محمد یحیی

ذوالفقار علی بوتو

چوهدری فضل الہی

جنرال ضیاء الحق

غلام اسحاق خان

وسیم سجاد

فاروق لغاری

محمد رفیق طرار

بی نظیر بوتو (دختر ذوالفقار علی بوتو)

نواز شریف

جنرال پرویز مشرف

آصف علی زرداری (شوهر بینظیر بوتو)

ب) لوی درستیزها :

جنرال سکندر میرزا

مارشال محمد ایوب خان

جنرال محمد یحیی

جنرال عبدالحمید

جنرال گل حسن

جنرال تیکه خان

جنرال ضیاء الحق

جنرال میرزا اسلم بیگ

جنرال پرويز مشرف

جنرال آصف نواز

جنرال عبدالوحيد كاكړ

جنرال جهانگير كرامت.

ادامه دارد